

01. 10 – 165 років

Кащенко Адріан (1 жовтня 1858 – 16 березня 1921) – український письменник, автор численних прозових творів про вікопомну героїку Запорозької Січі.

Андріан Феофанович народився в родині небагатого поміщика Феофана Гавриловича Кащенко, родовід якого сягав часів Запорозької Січі в пору її розквіту. Батько був власником хутора Веселого, який входив до складу Лукашівської волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії. Сім'я Кащенко була великою – п'ятеро хлопців і чотири дівчини. Всі діти здобули ґрунтовну освіту та отримали добре виховання. Двом із них – найменшому Андріанові та старшому від нього на три роки Миколі – судилося відіграти помітну роль в історії культури свого народу і прославити своє прізвище. Микола Кащенко став ученим, засновником і директором Київського ботанічного саду, Андріан – українським етнографом, письменником і видавцем.

В 1867 році Андріан вступив до Катеринославської гімназії, і хоч був «працелюбним, тихим, рівним вдачаю, і незворушно спокійним» (зі слів брата), навчання в гімназії йому аж ніяк не давалося. Через деякий час Андріан зважується на рішучий вчинок. Залишає гімназію після третього класу і вступає до юнкерського училища, але Андріан військової кар'єри не зробив. Прослуживши кілька років офіцером, він, як свідчить брат Микола, вступив на дрібну службу в службі контролю управління Катерининської залізниці. Оселившись у Катеринославі, одружився, купив маленький будиночок, з невеликої платні допомагав навіть старим батькам, а коли 1888 року померла мати, він узяв на своє утримання батька й доглядав його до смерті. Свої ж глибокі душевні запити задовольняв посильною працею на ниві українського письменства.

Одного разу Кащенко хотів поселитися в Києві, ближче до українського національно-культурного життя, та з цього нічого не вийшло. Він продав власну хату, щоб купити собі оселю на одній із київських круч. Гроші поклав у банк, який збанкрутував на другий же день, і всі його заощадження пропали. Довелось далі тягнути лямку контролера. Начальство його перекидало з місця на місце – Перм, Петербург, Туапсе, знову Катеринослав. Переїхати в Київ не вийшло.

Не пощастило А. Кащенку і в сімейному житті. Дружина, свавільна і сварлива особа, часто кидала його і врешті покинула остаточно, але з умовою, що він утримуватиме її довіку.

Востаннє Кащенко приїхав до Києва восени 1917 року. Після перенесеного інсульту письменник хотів одержати сяку-таку пенсію від нової влади, біля керма якої стояли його кумири М. Грушевський та В. Винниченко. Пенсії він не одержав, бо молода республіка потребувала таких сумлінних працівників, як А. Кащенко. Повернувшись до Катеринослава, працював далі з поновленим завзяттям.

Протягом 1917–1919 років Кащенко опублікував найбільше своїх творів. Так сталось не тому, що тоді він їх найбільше написав. У попередні роки А. Кащенко

теж писав, не покладаючи рук. Тільки не все з написаного потрапляло до друку. Кілька творів навіть після революції 1905–1907 років не були видрукувані з цензурних міркувань.

І лише в 1917–1918 роках, коли в Катеринославі з'явилося Українське видавництво, яке невдовзі стало видавництвом Кащенко, він зміг надрукувати свої давніші та щойно написані твори.

Адріан Кащенко не щадив себе в роботі, і хвороба знову звалила його. Останні півтора року він був прикутий до ліжка.

Помер Кащенко 16 березня 1921 року. Його поховали за козацьким звичаєм, а траурна процесія розтягнулася на багато кілометрів. Письменник знайшов свій спочинок на престижному Севастопольському цвинтарі (назва його походить від поховань воїнів Кримської війни 1854–1855 років, які померли у Катеринославі). «Вдячні» нащадки зруйнували цвинтар і перетворили його на Севастопольський парк. Могила А. Кащенко була при цьому знищена.

Літературний доробок письменника, не такий уже й малий, ще не зібраний і зовсім не вивчений. У Радянській Україні знайомство з А. Кащенком тривало до 1933 року, на Західній – років на дванадцять довше. В роки культу і застою на його книги було накладено категоричне табу. Після майже шести десятиліть мовчання А. Кащенко знов заговорив до нових своїх читачів, починаючи від наймолодших і закінчуючи тими, які щось пам'ятають про нього ще з літ своєї юності.

Твори: «Під Корсунем»,

«Славні побратими»,

«Борці за правду»,

«У запалі боротьби»,

«Зруйноване гніздо»,

«Оповідання про славне військо запорозьке»,

«З Дніпра на Дунай»,

«Над Кодацьким порогом (Про гетьмана Івана Сулиму)»,

«Гетьман Сагайдачний»,

«Кость Гордієнко-Головко – останній лицар Запорожжя»,

«Великий Луг Запорозький»,

«Зоря нового життя».

Адріан Феофанович – один із перших письменників,

який почав популяризувати історію нашого краю в художніх творах. Він вніс романтику в зображення історичного минулого. В своїх повістях і оповіданнях возвеличив козацьке братство, показав його героїзм, звитягу, вірність Батьківщині.

<https://www.youtube.com/watch?v=I8R-yhzEeME>

<https://ivanna-site.in.ua/vidomi-ukrajintsi/1010-adrian-kashchenko-tragediya-osobistosti> (Трагедія особистості)

02. 10 – 80 років

Стельмах Богдан (2 жовтня 1943) – поет, драматург, перекладач, автор численних українських пісень. Член Спілки письменників України (1977). Член НРУ. Заслужений діяч мистецтв України, лауреат літературних премій ім. І. Котляревського (1992), ім. М. Шашкевича (1994), ім. Лесі Українки (1996) та премії «Благовіст» (2004), володар Першої премії «Коронація слова» у номінації «Пісенна лірика» (2015).

Народився Богдан Михайлович 2 жовтня 1943 року в селі Туркотин Золочівського району Львівської області.

Вчився в Туркотинській початковій та Куровицькій семирічних школах. З 1957 року – у Львові, де 1960 року закінчив СШ № 22. Студював математику і філологію у Львівському державному університеті ім. І. Франка, заочно закінчив Українську академію друкарства. У 1964–1967 роках відбував солдатчину у Красноярському краї. Працював робітником на лісо заводі у Раві-Руській, кореспондентом молодіжної газети у Львові, завідувачем відділу музично-драматичного театру Дрогобича. З 1993 року – головний спеціаліст відділу мистецтв Львівського обласного управління культури, з 1994-го – заступник голови Львівського міськвиконкому, директор департаменту гуманітарної та соціальної політики, з 1998-го – радник міського голови Львова.

У 1977 році перейшов на творчу роботу.

Автор книжок:

- «Примула, квітка віща» (1969),
- «Земний вогонь» (1979),
- «Батькові слова» (1984),
- «Пшеничне перевесло» (1988),
- «Сто пісень» (1989),
- «Тарас» (1991),
- «Фрак для доцента» (1991),
- «Світлиця пісень і спогадів» (2001),
- «Вірші про Україну» (2002, 2004),
- «Ця осінь називається Марія» (2003),
- «Божевільня метеликів» (2008) та ін.

Книги для дітей:

- «Котилася писанка» (2006),
- «Львів'янення і Левеня» (2008),
- «Малинові дні» (2015),
- «Писанка» (1993),
- «Правдива пісня» (1982),
- «Прикрі пригоди в Країні погоди» (1991),
- «Птахи співають українською» (2015),
- «Сонечкова донечка» (1988),
- «Християнська абетка» (2011)

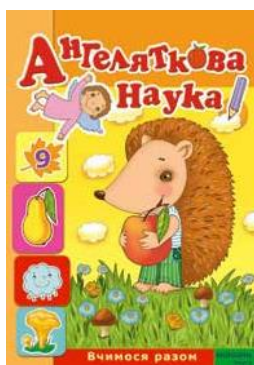

Першою дитячою книжкою була п'єса-казка «Правдива пісня» (1982).

У доробку Богдана Стельмаха є також декілька п'єс, оперних лібрето (зокрема, «Мойсей» за поемою Івана Франка).

Вірші поета перекладено англійською, білоруською, казахською, польською та іншими мовами.

Серед перекладів та переспівів Богдана Стельмаха є збірка давньоєгипетської лірики «Початок радісних пісень», «Сто одинадцять хайку Мацуо Басьо», інтерпретація поеми «Слово о полку Ігоревім» та інші.

Богдан Стельмах є одним із авторів всеукраїнських дитячих видань «Ангелятко» та «Ангеляткова наука».

Упродовж останніх років автор плідно працює як драматург. В репертуарі Національного драматичного театру ім. М. Заньковецької є дві його п'єси для дітей – «Чари правдивої пісні» та «Біда навчить».

У Першому українському театрі для дітей та юнацтва донедавна йшли п'єси Богдана Стельмаха «Тарас» й «І золотої, й дорогої», комедія «Фрак для доцента».

Відзнаки:

- «За заслуги перед українським народом» II ступеня,
- «Золотий герб міста Львова»,
- «За вірність Україні»,
- ювілейний орден Великого князя Володимира,
- орден «За заслуги» III ступеня.

<https://www.youtube.com/watch?v=MnOucaUDiEs> (Б. Стельмах про свій ювілей)

<https://www.youtube.com/watch?v=c47UQBT6nVY> (Б. Стельмах у програмі «Що ж ми за народ такий», 2017)

05. 10 – 150 років

Яцків Михайло (5 жовтня 1873 – 9 грудня 1961) – український письменник, член модерністського угруповання «Молода муза».

Народився Михайло Юрійович в селі Лесівці біля Станіслава (нині Івано-Франківськ) у селянській родині. Здобувши початкові знання в сусідньому містечку Лисці, М. Яцків перейшов до однієї із шкіл Станіслава, а в 1886 році став гімназистом Станиславівської вищої гімназії.

У 1891–1896 роках навчався в **Бережанській гімназії**, звідки його виключили за участь у таємному молодіжному гуртку, який очолював його ровесник, згодом український письменник Денис Лукіянович. На зібраннях гуртка читалися й обговорювалися книжки революційного змісту. Гімназійне начальство вчинило розправу над організаторами гуртка.

Відтоді майбутній письменник пройшов суворі «університети» життя: був актором мандрівного провінційного театру, якийсь час провів навіть у монастирі, що, зрештою, дало йому багатий матеріал для майбутніх художніх творів.

1897-го прибув до Львова й став службовцем страхово-кредитного товариства «Дністер». У цей час розпочався і його письменницький шлях. 1899 року в «Літературно-науковому віснику» з'явилися шість оповідань молодого автора, наступного року виходить збірка «В царстві сатани», 1902-го – повість «Огні горять», ще через три роки збірка новел «Душі кланяються» (1905). Молодого письменника з прихильністю привітав Іван Франко, його перші твори високо оцінили Леся Українка та Василь Стефаник.

У перших книжках письменника вражають суворі правда життя, заглиблення в соціальні процеси, своєрідний художній розріз дійсності. Автор прагне розкрити різні суспільні шари: військо, церква, богемні кола – скрізь панують фальш, підступність, фарисейство, на кожному кроці – трагедія нещасних і покривджених.

Чи не найтрагічніші картини постають перед читачем у творах М. Яцківа з військового побуту, в яких письменник, на думку розкрив «справжні жахи австро-німецької казарми». Армія відривала сільських парубків від їх звичного життя й кидала у прірву муштри та глузувань з боку військової старшини, приниження людської і національної гідності, розкладала солдатську масу духовно.

У 1914 році немолодому вже письменникові довелося одягнути мундир солдата австрійської армії та піти воювати. І хоча він незабаром потрапив у російський полон і повернувся додому, та ж повною мірою зазнав злиднів і жахів фронтового життя. Яскравим художнім документом воєнних буднів є оповідання та новели, що увійшли до збірки «Далекі шляхи» (Львів, 1917) та повість «Горлиця», що з'явилася у журналі «Шляхи» (1915–1916).

Після книжок «Далекі шляхи» й «Танець тіней» у творчості письменника настала довга перерва. М. Яцків зробив політичну помилку – у 1920 році він став редактором газети «Рідний край», яка визнавала окупацію панською Польщею Галичини, закликав до співробітництва з окупантами. Митець тяжко спокутував свою провину перед народом. Він був приречений на творчу мовчанку: українська преса в Галичині бойкотувала його. Дуже швидко довелося поховати «фантастичну мрію» про спільну творчу працю обох народів в умовах окупаційного режиму.

У повоєнні роки М. Яцків працював у Львівській науковій бібліотеці (тепер Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України). Написав кілька оповідань, видав кілька збірок творів.

Написані в ці роки оповідання нічим уже не нагадували витончені психологічні новели, якими письменник так триумфально входив в українську літературу. Вони схематичні, з наперед заданою розв'язкою, як, зрештою, твори більшості прозаїків радянського часу.

Помер письменник 9 грудня 1961 року на 88 році життя. Похований на Личаківському цвинтарі.

<https://www.youtube.com/watch?v=PyJH-wZTVmY> (Відеорозповідь «Михайло Яцків: невідбула зірка»)

18. 10 – 155 років

Ярошинська Євгенія (18 жовтня 1868 – 21 жовтня 1904) – українська феміністська письменниця, перекладачка, етнографка, фольклористка, освітянка, громадська діячка на Буковині. Разом із Ольгою Кобилянською вона стояла біля витоків жіночого руху в Галичині та на Буковині, фіксувала яскраві зразки народної творчості, активно займалася просвітницькою роботою. Не зважаючи на це, її біографія залишається недостатньо вивченою і маловідомою суспільству.

Народилася Євгенія Іванівна в родині Анни й Івана Ярошинських у селі Чуньків (нині – Чернівецька область). Батько майбутньої письменниці вчителював у місцевій школі. Пізніше Є. Ярошинська в листі до галицького бібліографа Івана Левицького згадувала, що її прадід по батькові походив з України підросійської, звідки вимушено переїхав 1812 року: «Він був політичним преступником, вповідав, що походить з високої родини, але за політичні конспірації був засуджений на велику кару, від котрої спасся утечею за границю». Схоже, активна громадянська позиція в родині Ярошинських передавалася спадково.

Коли Євгенії виповнилося 6 років, Ярошинські переїхали до села Брідок. Родина сільської інтелігенції підтримувала приятні стосунки з місцевим населенням.

Окрім Євгенії в Ярошинських було двоє синів й ще одна донька. У той час вищу освіту намагалися дати насамперед хлопцям. А дівчат, як писала Ольга Кобилянська, навчали господарству, шиттю, краснописанню. Особливу увагу приділяли вивченню святого письма, грі на музичних інструментах, поверхнево навчали французької. От і вся освіта тогочасної панянки. Їх змалечку виховували як домогосподарок, які опікуватимуться домом, дітьми й будуть завжди за своїм мужем.

Між собою і з дітьми Ярошинські розмовляли українською, але мовою шкільного навчання була німецька – Буковина тоді входила до складу Австро-Угорської імперії. Євгенія Ярошинська теж здобувала початкову освіту німецькою. 1882 року успішно завершила навчання в шестикласній «школі вправ» у Чернівцях. Офіційно навчання Євгенії так і закінчилося. У батьків не було грошей, щоб навчати доньку далі. Іван Ярошинський уважав, що його головне завдання – дати добру освіту синам, але сім'я не перешкоджала прагненню Євгенії до самоосвіти й літературної праці. Їй не доводилося писати потай від родини, як це робила її сучасниця Ольга Кобилянська.

Отаку дівочу освіту отримала й Євгенія, закінчивши шість класів гімназії. Вона хотіла вчитися далі, але чудово розуміла, що до вишу їй зась, тому тамувала літературний голод самотужки. Книжки стали її університетом, від читання дівчину неможливо було відірвати. Прочитане занотовувала. Не маючи змоги читати в оригіналі, читала в перекладі французьких та англійських письменників.

А вже німецькі твори видатних літераторів читала в оригіналі, бо як сама писала: «Моє освічене було виключно німецьке, бо хоч в нашій домі говорилося по-руськи, то, пішовши до шкіл в Чернівцях, не чула-м нічого про руськість, бо там все було німецьке». Сама вивчила чеську, болгарську та польську мови.

Свої перші праці Євгенія опублікувала в 1886 році, її твори були написані німецькою. Однак, навчена говорити й думати німецькою мовою, привчена до німецькомовної культури, Ярошинська взялася писати українською та вивчати українське. Таке національне пробудження на письменницю справила перша україномовна газета в Чернівцях «Буковина», яку заснувало літературне товариство «Руська бесіда» на чолі із Юрієм Федьковичем в Чернівцях. Цей часопис згуртував навколо себе найкращих письменників Буковини. Але саме Федькович став справжнім ментором українізації Євгенії. Завдяки йому вона познайомилася з творами Івана Котляревського, Євгена Гребінки, Григорія Квітки-Основ'яненка, Марка Вовчка, Івана Нечуя-Левицького, Панаса Мирного, Тараса Шевченка, Івана Франка. Це знайомство переросло у справжню закоханість в українське слово. В «Буковину» вона й подавала свої твори та фольклорні дослідження.

Щоб детальніше вивчити життя народу і його духовність, Ярошинська почала збирати фольклорні матеріали.

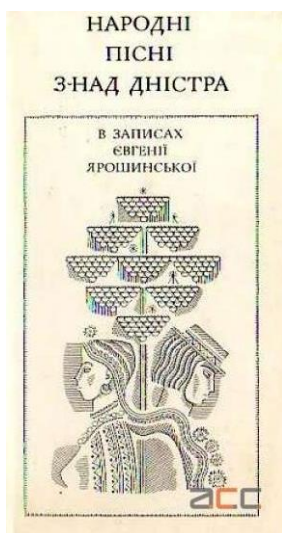
«При сій нагоді відкрився мені весь скарб народної словесності, вся краса народної мови і поезії. Я пізнала, що сей наш народ мав великі інтелектуальні здібності», – писала фольклористка.

Завдяки наполегливій праці Євгенія збрала 150 пісень і надіслала їх до Чернівців на конкурс «Найкраща збірка народних пісень». Вона перемогла, але збірник не опублікували, бо не було грошей.

На щастя, Ярошинська не зупинилася й продовжила свою роботу. 450 пісень було впорядковано до нової збірки, яку вона відправила до Львова, але цього разу збірку не те що не надрукували, а й взагалі залишили без відповіді.

Але письменниця не втрачала надії й відправила рукопис до Російського географічного товариства в Петербург. І нарешті її працю відзначили. 22 грудня 1888 року за збірку «Пісні буковинсько-руського народу з-над Дністра» Євгенію нагородили срібною медаллю та 500 карбованцями. Утім збірку й цього разу не надрукували.

У 1880–90-х роках письменниця окрім пісень почала збирати зразки народно-прикладного мистецтва – малюнки вишивок, писанки, предмети одягу. До цієї колекції також додалися народні описи про небесні світила, легенди, календар народних свят і навіть гербарій лікарських рослин із детальним описом і поясненнями. Замальовки з української вишивки, які копіювала Ярошинська, неодноразово публікувалися в чеських та німецьких журналах. Її статті й оповідання охоче публікувалися в львівському ілюстрованому літературно-науковому журналі «Зоря», у віденській газеті

«Руська Правда», в часописі «Дзвінок», у газетах «Буковина», «Народ», «Батьківщина» та ін. Проте, одними з перших у 1886 році в «Бібліотеці для молодежи» були опубліковані прислів'я письменниці. Результати своїх досліджень та роздумів щодо виховання дівчат в буковинських сім'ях Ярошинська публікувала в німецькомовному педагогічному журналі «Буковинська школа» (1904).

Влітку 1891 року Євгенія разом із діячами української культури Галичини відвідала в Празі етнографічну виставку. У чеській столиці Ярошинську вразили місцеві мешканки, які були реалізовані не тільки в побутовій сфері, а і в соціальній та культурній. Приклад чешок надихнув фольклористку зайнятися громадською діяльністю. Євгенія стала однією із найактивніших членкинь товариства «Жіноча громада». Окрім цього, організувала центри жіночого руху в селах.

До того ж, Євгенія боролася за права дітей отримувати освіту рідною мовою й потроху вчителювала, намагаючись у своїх вихованцях заронити зерня любові до своєї землі й народу. Усю любов, знання й натхнення вона віддавала не лише дітям, а й їхнім батькам, якщо траплялася така нагода.

Натхнення для своєї творчості вона черпала з криниці народної поезії та неповторних українських образів. Творчий спадок Євгенії налічує оповідання, казки, новели, нариси й повісті. А також статті на фольклорно-етнографічну тематику, збірки пісень тощо.

У неї було ще так багато задумів, натхнення й бажання працювати, але доля вкрай несправедливо обійшлася з молодою жінкою. Їй було всього 36 років, коли за лічені дні згоріла від перитоніту.

21 жовтня 1904 року відійшла у засвіти Євгенія Ярошинська. Її поховали в родинному склепі на Руському кладовищі в Чернівцях.

Сьогодні на могилі письменниці та громадської діячки височіє кам'яний хрест, біля порожнього портрету красується невеликий тризуб. Під іменем Євгенії чорним по білому вигравірувані слова з її твору «Перекинчики».

У Чернівцях на честь Євгенії Ярошинської назвали вулицю. У селі Чуньків, де народилася, відкрили музей і встановили пам'ятну дошку.

Вона була жінкою, яка в німецькомовному суспільстві з кастовим розподілом та гендерними упередженнями пішла всупереч світському укладу та возвеличила український народ. Вона стала культовою особою для освітнього, громадського й літературного середовища кінця XIX століття
(М. Козменко, «Історична розвідка»).

<https://acc.cv.ua/news/chernivtsi/istorichna-rozvidka-istoriya-chetverta-evgeniya-yaroshinska-i-chernivci-5854> (Історична розвідка)

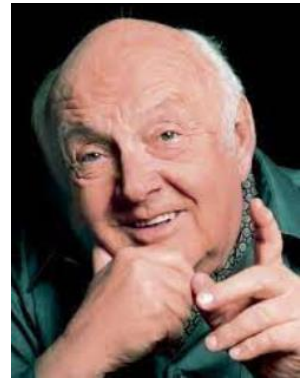
https://www.youtube.com/watch?v=vw_t_bFpYq8 (Онлайн-лекція Світлани Кирилук «Євгенія Ярошинська в “діалозі культур”»)

20. 10 – 100 років

Пройслер Отфрід (20 жовтня 1923 – 18 лютого 2013) – німецький дитячий письменник, казкар.

Отфрід Пройслер народився в Райхенберзі в Північній Богемії (нині – Ліберець, Чехія). Батько Отфріда, Йозеф Сироватка, був учителем. Мати Отфріда, уроджена Ерна Червенка, також була вчителькою. Вона викладала у школі німецьку мову, географію та історію. Сім'я хлопчика була багатю. Найбільшу цінність у будинку представляла бібліотека у шість тисяч томів, яку зібрав Йозеф Сироватка.

Батько Отфріда у вільний час захоплювався історією місцевого краю, збирав місцеві казки й перекази. Змалку хлопець любив слухати казки та читати книги.

З дитинства він чув перекази з вуст своєї бабусі Дори про гірських духів, про вигнання шведських військ, про примари, що живуть у стародавніх замках. Бабуся не тільки знала силу-силенну казок, але й чудово їх оповідала. Від неї майбутній письменник навчився вільно поводитися з казковим матеріалом, користуватися народними мотивами, майстерності імпровізації. Багатющі скарби легенд, переказів, цікавих звичаїв припали до душі й сформували його як майбутнього письменника-казкаря.

Перші вірші майбутній письменник написав, будучи гімназистом.

У 1942 році Отфрід Пройслер закінчив школу. Юнак мав намір вступити до Празького університету, але його планам не судилося збутися. Одразу після випускних іспитів Пройслера мобілізували до вермахту та відправили на Східний фронт (йшла Друга світова війна). У 1944 році лейтенант Пройслер потрапив до радянського полону, де провів п'ять років. Життя у полоні було для Отфріда справжнім випробуванням. Але письменник називав ці роки «своїми університетами».

Повернувшись додому, Пройслер з великими труднощами відшукав своїх рідних і наречену, на якій він в тому ж році одружився.

У 26-річному віці Отфрід довелось починати життя з нуля. Вирішивши піти стопами батьків, молодик вибрав собі найкращу, на його погляд, професію – вчителя початкових класів. Під час навчання, щоб підтримати сім'ю, працював репортером і писав оповідання для дитячих радіопередач.

З 1953 року Отфрід Пройслер почав викладати у розенхаймській школі. Пізніше був директором школи. У ті роки у класах було по п'ятдесят учнів. Іноді, щоб заспокоїти дітей, за порадою директора школи учитель-початківець розповідав захоплюючі історії, переважно казки. Багато хто записував. Друзі порадили йому опублікувати деякі твори. Але всі спроби О. Пройслера розпочати співпрацю з видавництвами закінчувалися невдачею: він скрізь отримував відмову. Казки письменника-початківця здавалися надто незвичайними: у них традиційно негативні персонажі фольклору являлися добрими

1970 року Отфрід Пройслер став професійним дитячим письменником, хоча й залишався чудовим педагогом і непересічним учителем – у своїх книгах.

Перші видання для дітей з прізвищем «Отфрід Пройслер» на обкладинці почали з'являтися наприкінці 50 – початку 60 років. Це, насамперед, – «Маленький Водяний», що так би мовити, випірнув до читачів 1956 року, «Маленька Баба-Яга», яка прилетіла на мітлі до німецької малечі наступного, 1957 року, «Маленьке Привидення», яке з'явилося в 1966 році.

Пройслер в 50-ті роки ХХ ст. відновив жанр казки в німецькій дитячій літературі. В усіх його творах присутні мудрі повчання, жарти, сміх.

Загалом на його творчому рахунку 32 книги, їх перекладено на 55 мов і відзначено низкою премій. Загальний наклад Пройслерових книжок, що випущено в усьому світі, сягає 55 млн примірників.

Твори:

- «Маленький Водяний» (1956),
- «Маленька Відьма» (1957),
- «Розбійник Готценплотц» (1962),
- «Маленький Привид» (1966),
- «Пригоди сильного Іванка» (1968),
- «Крабат, або Легенди старого млина» (1971),
- «Гербі Великий капелюх» (1981),
- «Гном Герб і лісовик» (1986).

Українські переклади:

Водяничок: казки : для мол. шкіль. віку / О. Пройслер ; пер. з нім. В. Т. Василюка ; мал. С. Д. Кім. – Київ : Веселка, 1981. – 176 с. : іл.

Водяничок: казки : для мол. шкіль. віку / О. Пройслер ; пер. з нім. та передм. В. Т. Василюка ; мал. С. Д. Кім. – 2-ге вид., доп. – Київ : Веселка, 1992. – 284 с. : іл.

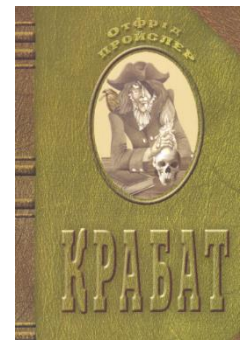
Маленька Баба-Яга: повість-казка : для мол. шкіль. віку / О. Пройслер; пер. О. І. Іванова ; худож. М. І. Розенфельд. – Харків : Ранок-НТ, 2003. – 128 с. : іл.

Маленький Водяний / О. Пройслер ; пер. з нім. О. Іванової ; мал. С. Сеніної. – Харків : Ранок-НТ, 2003. – 127 с. : іл. – (Веселі пригоди).

Крабат / О. Пройслер ; пер. з нім. В. Василюк. – Львів : Кальварія, 2006. – 176 с.

Мала Баба Яга: казка : для мол. шкіль. віку / О. Пройслер ; пер. В. Василюка ; худож. Ю. Славник. – Київ : Махаон-Україна, 2007. – 112 с. : іл.

Водяничок: повість-казка : для мол. шкіл. віку / О. Пройслер ; пер. В. Василюка ; худож. Ю. Славник. – Київ : Махаон-Україна, 2009. – 104 с. : іл.

Привиденя: повість-казка : для мол. шкіл. віку / О. Пройслер ; пер. з нім. В. Василюка; худож. Ю. Славник. – Київ : Махаон-Україна, 2009. – 112 с.

Найвідомішою та найулюбленішою казкою дитлашні є «Маленька Баба-Яга», що вийшла вперше, як уже говорилося, 1957 року й нині налічує лише німецькою мовою наклад більше п'яти мільйонів примірників і перекладена десятками мов народів світу, в тому числі – й українською.

Однак вершиною письменницької майстерності для Пройслера стала казка «Крабат, або Легенди старого млина», написана за мотивами легенд лужицьких сербів, західнослов'янської народності, що проживають на сході Німеччини на берегах Шпреї.

За мотивами його книжок створені кінофільми, мультфільми, телевістави.

Помер письменник 18 лютого 2013 року в Німеччині на 90-му році життя.

Твори німецького казкаря в найкращих своїх зразках відкривають читачам суть людських стосунків, несуть у собі добро, світло, ніжність та дружбу, дарують радість маленьким читачам.